

Kerstavond 2022

Koning Hizkia, die leefde in de 8^e eeuw voor Christus, staat voor de wanhopige opgave te voorkomen dat Juda onder de voet wordt gelopen door de Assyriërs. Zo staan de Oekraïners nu voor de opgave om zich te bevrijden van de Russische knoet. Helaas is er wat dat betreft in 28 eeuwen niet veel veranderd.

Tegen deze duistere achtergrond treedt de profeet Jesaja op, die we horen in de eerste lezing. Jesaja hamert erop dat elke politiek gedoemd is te mislukken als je niet volledig op de Heer vertrouwt. Want alleen Hij kan het juk dat op de mensen drukt, stukbreken. En Hij zal dat ook. En plotseling jubelt Jesaja dan: een Kind is ons geboren, een Zoon is ons geschonken. Men noemt hem: Wonderbaar raadsman, Goddelijke Held, Eeuwige Vader, Vredevorst. We weten niet wie Jesaja met deze vredevorst heeft bedoeld. Misschien Hizkia zelf. Deze was in elk geval een rechtvaardig en vredelievend vorst die Juda gered heeft van de ondergang. Maar misschien doelt hij op een toekomstige koning, die aan alle onrecht in de wereld een einde zal maken. Jesaja's bedoeling was in elk geval om het volk in moeilijke tijden te bemoedigen en op het hart te drukken de moed niet op te geven. En op God te blijven vertrouwen.

In latere tijden, toen de mensen het opnieuw zwaar te verduren hadden, maar nu door de Romeinen, zijn de christenen deze woorden van Jesaja gaan toepassen op Jezus. Hij is de Wonderbare Raadsman, op wie de mensen zich kunnen verlaten. Hij is de Vredevorst, die aan alle ongerechtigheid een einde maakt. Misschien wordt de vredevorst wel nergens zo typerend geschilderd als in het geboorteverhaal van Jezus volgens Lucas. Augustus en Quirinus, de Poetin en de Assad van die tijd, worden genoemd omdat zij de twee mensen waren die het meeste macht hadden in het land waar Jezus werd geboren. Lucas noemt ze om de tegenstelling met Jezus des te sterker te laten uitkomen. De redding van de mensheid komt niet van keizers en gouverneurs, niet van presidenten en partijleiders. Nee, die redding daagt in de persoon van een machteloos weerloos kind, gelegen in een kribbe, een voerbak waar het vee uit eet. Dit kindje wordt in doeken gewikkeld. Op zich niets bijzonders, want dat gebeurt met de meeste pasgeboren baby's. Maar hier symboliseren die doeken dat dit kindje het Woord van God is. De joden hadden en hebben namelijk nog steeds de gewoonte om hun Torah, het woord van God, in doeken te wikkelen.

Dat Jezus in Bethlehem geboren wordt, is ook niet toevallig. Bethlehem betekent namelijk: huis van brood. Lucas loopt hiermee al vooruit op het feit dat Jezus ook Brood ten leven zal worden genoemd. Er is voor Hem in de herberg geen plaats. De mensen willen Hem blijkbaar niet bij zich laten wonen. Hiermee wordt al vooruit gelopen op het feit dat veel mensen Hem zullen afwijzen, toen èn nu! Want als dit kind volwassen wordt, vinden de mensen Hem niet meer vertederend, maar lastig. Omdat Hij de mensen zal voorhouden niet langer te dromen van vrede

(wat velen met Kerstmis doen), maar de vrede in praktijk te brengen in het gewone leven van elke dag. En dat is verdraaid lastig, zo blijkt uit de praktijk.

Maar gelukkig, niet iedereen wijst Hem af. De herders in het veld beantwoorden de roep van de engel om Jezus te gaan zien en Hem eer te betonen. Het zijn niet toevallig herders. Herders leefden destijds aan de onderkant van de samenleving. Die begrijpen blijkbaar beter waar het bij Jezus om gaat dan hooggeplaatsten. Dat het herders waren, verwijst ook naar Jezus' grote voorgangers Mozes en David, die ook schaapherders waren toen ze door God geroepen werden. Ten slotte verwijst het herder zijn ook naar het hoeden van mensen. Jezus zal hoeder van mensen worden, want Hij is niet gekomen om te veroordelen, maar om te behoeden en te redden. Zo zijn ook alle mensen die Jezus willen navolgen, niet geroepen om te veroordelen, niet geroepen om de ander te kapittelen, soms met de bijbel in de hand, maar om de ander te behoeden en te begeleiden op de weg naar menselijk geluk.

God houdt van de mensen. De profeet Jesaja wist dat al zevenhonderd jaar eerder. En Koning Hizkia had het begrepen. Er kunnen ook goede machthebbers zijn. Machthebbers die echte herders zijn voor hun mensen. Maar opdat iedereen het zou begrijpen, wilde God zijn liefde tonen door zelf mens te worden. En alles mee te maken wat mensen maar kunnen meemaken, tot en met de dood. Daarom is er alle reden om God te verheerlijken met de woorden: "Eer aan God in den hoge en vrede onder de mensen in wie Hij welbehagen heeft".

Jan van de Laar, pastor